Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru Judecător: P.Harmaniuc
Dosarul nr. 2ac-15/24
2-22153710-02-2ac-10012024

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

6 mai 2025
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecători Roman Pascari și Ala Malîi
Grefier Danu Blanovschi

examinând în ședință publică cererea de apel depusă de reprezentantul Asociației Obștești Comunitatea „WatchDoc.md”, avocatul Dumitru Pavel, împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 octombrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „HORUS” împotriva Asociației Obștești Comunitatea „WatchDoc.md” cu privire la dezmințirea informațiilor defăimătoare, obligarea exprimării scuzelor publice și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

La data de 19.10.2022, SRL „HORUS” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Asociației Obștești Comunitatea „WatchDoc.md” cu privire la dezmințirea informațiilor defăimătoare, obligarea exprimării scuzelor publice și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a relevat că, la data de 10.09.2022, pe adresa net: https://fb.watch/fsEqSvivnF/, a fost publicat materialul cu denumirea „Averile lui Plahotniuc ignorate de autorități”, prin care au fost răspândite informații și concluzii false, defăimătoare privitor la activitatea companiei și conducerii acesteia. Aceste informații nu corespund realității și afectează reputația profesională a dlui Balan Valentin și a companiei S.R.L.”HORUS”, or informațiile începând cu minutul 4:05, precum că ”... acolo a demarat construcția unui cartier de lux, ridicat de companii și personaje controversate”, constituie un atentat asupra onoarei și demnității persoanei juridice SRL„HORUS” și administrației acesteia, având scopul de a-i defăima și a-i ponegri nejustificat.

Menționează că, mesajul video difuzat, care conține informații mincinoase și lipsite de substrat factologic suficient, a fost răspândit public în mediul on-line, fără a oferi reclamantului SRL „HORUS” și administrației acestuia dreptul legal la

replică, fapt care a dus la defăimarea reclamatului, lezându-i astfel onoarea, demnitatea și reputația profesională.

Consideră că pârâtul a abuzat de dreptul la așa zisa „libertate de exprimare" prin intermediul rețelelor sociale, pentru defăimări în public. Invocă și faptul că, prin cererea prealabilă nr. 257/22 din 16.09.2022, recepționată de pârât la data de 28.09.2022, a solicitat restabilirea dreptului la respectarea onoarei și reputației profesionale prin retragerea și dezmințirea informației false și defăimătoare expusă public pe rețelele sociale, și anume pe adresa net: https://fb.watch/fsEaSvivnF/., cu exprimarea scuzelor publice în adresa companiei SRL „HORUS" și administratorului Balan Valentin.

Menționează că, în termenul legal Asociația Obștească Comunitatea „WatchDoc.md" nu a oferit niciun răspuns la cererea prealabilă, lăsând-o astfel fără examinare.

Susține că, Societatea pe Acțiuni „HORUS" a fost înființată la 20 iunie 1995, iar la data de 17 mai 2016, a fost reorganizată prin transformare în SRL „HORUS". SRL „HORUS" nu este un off-shore, nu are antecedente penale, achită regulat impozitele pe teritoriul Republicii Moldova și își desfășoară activitatea cu respectarea legislației în vigoare a Republicii Moldova.

Menționează că, prin înregistrarea video publicată, pârâtul pe lângă faptul că atentează la onoarea și demnitatea SRL „HORUS" și administrației acesteia, intenționează să creeze și falsa impresie că terenul din mun. Chișinău, str. Tudor Vladimirescu, 1/8, a fost achiziționat fraudulos de către SRL „HORUS", și că într-un final acest teren urmează a fi sechestrat de către autorități. Mai mult, astfel de mesaje negative pot prejudicia grav procesul de vânzări a locuințelor, atât în complexul vizat în acest video, când și în cazul altor blocuri de locuit, construite de companie.

Solicită reclamantul recunoașterea informației expusă în reportajul video de pe rețeaua de socializare: httDs://fb.watch/fsEQSvivnF/ din data de 10.09.2022 ca fiind defăimătoare, necorespunzătoare realității și care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a SRL „HORUS" și administrației acesteia; obligarea pârâtului să publice dezmințirea în termen de 15 zile prin intermediul aceleiași surse de informare publică cu următorul text: "Asociația Obștească Comunitatea „WatchDoc.md", recunoaște că informațiile publicate pe https://fb.watch/fsEqSvivnF/ în reportajul video din data de 10.09.2022, cu referire la SRL „HORUS" și administrația acesteia, este falsă și nu corespunde realității. Ne exprimăm scuze publice față de SRL „HORUS" și administrația acesteia"; încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată.

Aprecierea primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 octombrie 2023 s-a

admis cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „HORUS”. S-a recunoscut ca fiind defăimătoare în raport cu SRL „HORUS” și administrația acesteia informația expusă de către Asociația Obștească Comunitatea „WatchDoc.md” în reportajul video de la adresa https://fb.watch/fsEqSvivnF în data de 10 septembrie 2022. S-a obligat Asociația Obștească Comunitatea „WatchDoc.md” să dezmintă în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, prin publicare prin intermediul aceleiași surse de informare a următorului text: „Asociația Obștească Comunitatea „WatchDoc.md” recunoaște că informațiile publicate în reportajul video din 10 septembrie 2022 de la adresa https://fb.watch/fsEqSvivnF, cu referire la SRL „HORUS” și administrația acesteia este falsă și nu corespunde realității. Ne exprimăm scuze publice față de SRL „HORUS” și administrația acesteia”. S-a încasat de la Asociația Obștească Comunitatea „WatchDoc.md”, IDNO 101260006381, cu sediul în mun. Chișinău, str. Alexei Șciusev, 68, în beneficiul SRL „HORUS”, IDNO 1002600011498, cu sediul în mun. Chișinău, str. M. Sadoveanu, 4/10, suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică și suma de 100 lei cu titlu de taxă de stat, iar în total 10 100 (zece mii una sută) lei.

Argumentele apelantului:

La 13 octombrie 2023, Asociația Obștească Comunitatea „WatchDoc.md”, a depus cerere de apel prin care și-a exprimat dezacordul împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 13 octombrie 2023, solicitând casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea apelului apelantul Asociația Obștească Comunitatea „WatchDoc.md” a indicat că, hotărîrea contestată reprezintă o mostră clară de cum nu trebuie și nu poate fi judecată o cauză în procedura privind libertatea de exprimare, iar argumentele expuse de prima instanță se află în opoziție totală cu cadrul legal național cît și reglementările internaționale referitoare la libertatea de exprimare, împrejurări în care aceasta este vădit ilegală și neîntemeiată.

Întru susținerea cererii de apel a indicat că hotărîrea a fost emisă cu încălcarea procedurii de examinare a cererilor de scoatere de pe rol și a unor capete din cererea de chemare în judecată, și anume pe motivul semnării cererii prealabile de către o persoană fără împuterniciri (care niciodată nu au fost confirmate față de apelantă și nici nu au fost anexate la cererea de chemare în judecată), s-a atenționat prima instanță la nerespectarea procedurii prealabile de către SRL Horus și, în temeiul art.267lit.a) CPC s-a solicitat scoaterea cererea de pe rol.

La fel a indicat partea apelantă că, instanței de judecată i-a fost solicitată scoaterea de pe rol a cerinței expuse prin pct.2 din cererea de chemare în judecată ce se referă la recunoașterea informației ca pretins defăimătoare, ce lezează

onoarea și demnitatea SRL Horus, dat fiind că astfel de noțiuni nu pot fi atribuite unei persoane juridice și ele nu sunt prevăzute de legislație.

A menționat partea apelantă că, primei instanței i s-a mai solicitat și scoaterea de pe rol a capătului de cerere în partea solicitării de acordării de remedii către un grup nedefinit și neidentificat de persoane "... administrația acesteia", care nu a înaintat niciodată o cerere prealabilă și nici nu putea avea calitate de parte în dosar.

Susține partea apelantă că, potrivit prevederilor art.267 și 268 Cod de procedură civilă aceste cereri urmau să fie examinate de prima instanță prin încheieri distincte. Însă, prima instanță nu doar că nu a examinat aceste solicitări, dar nici nu a emis cîte o încheiere în legătură cu aceste cerințe, prin ce a încălcat flagrant procedura indicată.

În ce privește fondul cauzei, specifică partea apelantă că, prima instanță a apreciat sintagma *"... acolo a demarat construcţia unui cartier de lux, ridicat de companii şi personaje controversate"* ca fiind defăimătoare în raport cu intimata. Prima instanță nu a stabilit dacă această sintagmă este o afirmație cu privire la fapte sau o judecată de valoare fără substrat factologic, deoarece se exclude apriori ca aceasta să constituie o injurie.

Menționează că procedînd în asemenea mod, prima instanță nu a respectat cerințele imperative expuse prin art.7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare care stabilește că persoană are dreptul la apărarea reputației sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

Reiterează că, persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: este falsă; este defăimătoare; permite identificarea persoanei vizate de informație.

Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Persoana lezată prin răspîndirea unor judecăți de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecățile de valoare cumulează următoarele condiții:

a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient;

b) au un caracter defăimător;

c) permit identificarea persoanei vizate de informație.

Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Indică că, cu toate că legea obligă reclamanții să facă o referire clară la remediul legal ales și să specifice exact care este obiectul acțiunii: relatare falsă cu privire la fapte, judecată de valoare fără substrat factologic suficient sau injurie, reclamantul nu a făcut o așa determinare, iar prima instanță a preluat acea expunere

haotică și nu a raportat-o la cadrul legal imperativ. Situația dată face mai dificilă apărarea și, practic, zădărnicește buna și normala judecare a cauzei, însă deduce instanței de apel că sintagma indicată nu poate fi prejudiciabilă și nici pasibilă de vreo răspundere civilă.

Relevă că, instanța de apel urmează să ateste că la judecarea acestor categorii de pricini, instanțele de judecată trebuie să țină cont de specificul noțiunii de "judecată de valoare", care prezumă că persoana nu poartă răspundere pentru părerea expusă în privința unor evenimente, circumstanțe etc., veridicitatea cărora este imposibil de a se demonstra. Respectiv urmează de făcut o distincție clară între fapte și judecăți de valoare.

Specifică că la fel, face referire la prevederile Legii cu privire la libertatea de exprimare, referitor la conținutul jurnalistic, inclusiv asupra titlului, articolul 4, libertatea de exprimare a mass-mediei, alin. (3), libertatea de exprimare a mass-mediei admite și un anumit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiția să nu se denatureze esența faptelor.

Susține că, la caz fapt - eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită. Or, judecată de valoare fără substrat factologic suficient - judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată pînă la falsitate.

Consideră că, utilizînd metoda excluderii, atestă că nu poate fi vorba de lezare prin relatare cu privire la fapte, motive din care prima instanță urma să se axeze doar pe verificarea aspectului dacă judecata de valoare indicată prin sintagma reprodusă de reclamant/intimat, este o judecată de valoare fără substrat factologic suficient. Or, cerința de a dovedi veridicitatea judecăților de valoare este imposibil de a fi îndeplinită, deoarece adevărul afirmațiilor ce constituie judecăți de valoare nu poate fi dovedit, iar invocarea probei veității în acest caz ar constitui o încălcare a libertății de exprimare, parte fundamentală a dreptului asigurat de art.10 din Convenția Europeană (pct.61 din Hotărîrea CEDO din 21.12.2004 - cazul Busuioc c. Moldovei, cazul Jerusalem c. Austriei nr.26958/95, pct.42).

Totodată, chiar și atunci cînd o declarație constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei imixtiuni poate depinde de faptul dacă există o bază faptică suficientă pentru declarația respectivă, deoarece chiar și o judecată de valoare, cu o bază faptică care s-o sprijine, poate fi excesivă (Hotărîrea CEDO din 01.07.1997 pronunțată în cazul Obershlik c. Austriei). Reluînd aspectul de verificare a calității suficient de fundamentate a judecății de valoare, atestă că prima instanță trebuia să motiveze și să invoce că judecata de valoare se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată pînă la falsitate, ceea ce nu s-a efectuat.

Indică că, această obligație este expres stabilită prin art.24 alin.(l) din Legea

privind libertatea de exprimare, care stipulează că reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informația; b) informația îl vizează și este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient: e) existența și cuantumul prejudiciului cauzat.

Relevă că, doar acest aspect a fost suficient pentru prima instanță ca să respingă cererea de chemare în judecată ca fiind vădit neîntemeiată, însă aceasta nu s-a va ghidat de aceste reglementări și și-a fundamentat soluția pe constatări inexistente și denaturate, apreciind vădit eronat cadrul normativ în vigoare.

Menționează că Instanța de apel trebuie să pornească de la prezumția certă că sintagma specificată de reclamant, este o judecată de valoare suficient de fundamentată:

- *... acolo a demarat construcția unui cartier de lux...* se confirmă cert că SRL Horus efectuează construcția mai multor blocuri locative, fapt ce reiese și din siteul acestora - https://horuscity.md, copia lui fiind anexată și la referință. Or, aceasta este adevărat, acolo se construiește un cartier de lux;
- *... ridicat de companii controversate...* Noțiunea de "controversat" se referă la un subiect, o problemă sau o idee care provoacă dezacord sau dispute, care nu este unanim acceptat sau care este supus unor opinii divergente. Un subiect sau o problemă este considerat controversat atunci când există diferite puncte de vedere sau opinii contradictorii cu privire la acesta, iar argumentele pro și contra sunt puternice și convingătoare.

Comunică că, de obicei, subiectele controversate sunt cele care implică valori, norme sau principii etice, politice, religioase sau sociale, care pot fi percepute diferit de către indivizi sau grupuri, în funcție de experiențele, culturile și convingerile lor personale. Subiectele controversate pot fi, de asemenea, subiectul unor dezbateri publice, discuții sau argumente, în încercarea de a se ajunge la o înțelegere sau la un acord asupra unor aspecte cheie. De exemplu, avortul, eutanasia, drepturile animalelor, căsătoria între persoane de același sex, schimbările climatice sau vaccinarea sunt subiecte controversate în societatea contemporană, care au provocat și continuă să provoace dezbateri și dispute aprinse.

Astfel, în mod similar și intimatul incubă în sine trăsăturile inerente noțiunii de controversat, după cum se atestă prin expunerile publice despre compania Horus SRL parvenite de la diferiți politicieni, exponenți ai unor autorități, publicații jurnalistice, copiile cărora au fost anexate la referință. De exemplu, articolul "De la privatizare la naționalizare: Vicepreședintele Parlamentului vrea naționalizarea Vibropribor", publicat pe data de 16 octombrie 2020 pe siteul https://www.mold-street.com/?go=news&n=11184, copia s-a anexat, unde se expune caracterul controversat al privatizării ÎS Vibropribor, actualmente SRL Horus, fiind depuse

plîngeri către autorități legate de acesta subiect.

Menționează că, și articolul "Securitatea energetică a R. Moldova în mîinile unui offshore cercetat pentru evaziune fiscală și contrabandă", publicat pe data de 03 septembrie 2021 pe siteul www.punctul.md, unde sunt prezentate mai multe argumente și probe ce atestă că reclamanta Horus SRL este vizată în dosare penale, are legături cu companii din federația Rusă, care se află sub sancțiuni în mai multe state, etc.

Specifică că, tot aici sunt relevante și evenimentele legate de cîștigarea de compania Horus SRL a licitației de reparație a blocului energetic al Termoelectrica, licitație ce a fost anulată de autorități și în privința căreia a fost pornită și o cauză penală, după cum se atestă și prin comunicatele publicate în presă, copiile au fost anexate.

Consideră că, instanța de fond urma să dispună respingerea integrală a cererii de chemare în judecată, însă, prima instanță a denaturat pînă la falsitate aceste circumstanțe și a indicat, total eronat, că, chipurile SRL Horus nu a fost sancționat contravențional sau penal pentru careva fapte ilicite, dar și că a procurat un teren de la o altă companie, însă, obiect de judecare nu erau acuzațiile despre comiterea de fapte ilegale, ci judecata de valoare suficient de fundamentată "... *acolo a demarat construcția unui cartier de lux, ridicat de companii și personaje controversată'*.

Susține că, prima instanță a indicat și faptul că *publicațiile din presă anexate nu pot servi drept probă în confirmarea faptelor expuse în publicația plasată...,* ceea ce reprezintă o gravă și vădit eronată apreciere a probatoriului. Or, reputația profesională anume reprezintă reflectarea calităților profesionale ale persoanei în conștiința socială, însoțită de aprecierea pozitivă a societății, care se formează în baza informațiilor publice despre această persoană juridică. Iar în societate deja există acele informații despre SRL Horus și deja există o percepție ca fiind controversată această companie, ceea ce a dorit, cu tot dinadinsul, să ascundă judecătorul primei instanțe.

Consideră că în același timp, că instanță absolut arbitrar a extins acțiunea și s-a pronunțat asupra unui pretins participant la proces care niciodată nu a fost identificat și în privința căruia nu se putea de pronunțat o hotărîre favorabilă - *"administrația acesteia",* Acest cerc neidentificat de persoane: *"...administrație(a) acesteia"* nu a înaintat niciodată vreo cerere prealabilă, după cum nici nu a semnat o cerere de chemare în judecată și nu l-a împuternicit pe avocat să-i reprezinte interesele. Circumstanța dată se află în disonanță totală cu reglementările referitoare la subiecții unui proces de judecată, reglementați prin prevederile relevante ale Codului de procedură civilă, cît și cu prevederile art.7 alin.(2) lit.c) din Legea privind libertatea de exprimare, care stabilește că persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă

informația cumulează următoarele condiții:...c) permite identificarea persoanei vizate de informație, motive din care capătul dat de cerere nici nu putea fi judecat și el trebuia să fie respins.

În final, apelantul a solicitat ca instanța de apel trebuie să țină cont de faptul că libertatea de exprimare este consfințită și de art. 10 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, care în § 1 statuează că orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

La fel apelantul a făcut referire Art. 10 din Convenție se aplică nu doar în cazul „informațiilor" sau „ideilor" inofensive, care sunt percepute favorabil sau care atrag indiferență, ci și în cazul informațiilor și ideilor care șochează, deranjează sau ofensează statul sau o parte din populație. Acestea sunt cerințele pluralismului, ale toleranței și ale gândirii libere, fără de care nu poate exista o „societate democratică". Aceasta înseamnă că orice „formalitate", „condiție", „restricție" sau „penalitate" impusă în această privință trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit (cauza Handyside v. Regatul Unit, hotărârea din 7/12/1976, § 49).

Mai mult, urmează a se reține că, apelantul, în situația în care a preluat informația de la unele surse mass-media, nu este obligat să se asigure de respectarea prezumției de nevinovăție și este liber să creadă și să-și exprime opinia, iar, prin intervenirea în dreptul acestuia la libertatea de exprimare, se va egala cu o ingerință nejustificată și disproporțională în acest drept constituțional și convențional, și va aduce atingere însești substanței protejate de art.10 CEDO.

Susține partea apelantă că, analizând conținutul textual al sintagmei, se atestă cert că aceasta vizează o judecată de valoare suficient de fundamentată, de interes public, și raportând gradul de protecție a art.10 a CEDO la declarațiile expuse, instanța era obligată să ateste lipsa unor elemente cu conținut denigrator sau defăimare, declarațiile fiind făcute în limitele art.3 a Legii nr. 64 din 23.04.2010 privind libertate de exprimare

Ca rezultat, prin prisma prevederilor art. 96 alin. (1) și (11) CPC și ținând cont de faptul că acțiunea reclamantului urmează a fi respinsă, iar apelantul a beneficiat de asistența juridică și a avut cheltuieli de asistență juridică în mărime de 10000 lei, instanța de apel urmează să încaseze această sumă din contul intimatei de rînd cu suma taxei de stat achitată pentru procedura de apel, conform bonului de plată anexat.

Termenul legal de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării

dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat public la 13 octombrie 2023, iar apelul a fost declarat în aceiași zi, la 13.10.2023, Colegiul civil constată că, apelul a fost declarat în termen.

Argumentele părților în ședința instanței de apel:

În ședința de judecată, reprezentantul apelantului AO Comunitatea WatchDog.md, avocatul Dumitru Pavel, a susținut apelul declarat cu motivele de fapt și de drept invocate, solicitând să fie admis în sensul declarat.

Reprezentantul intimatul SRL ”Horus” avocat Grosu Alexandru în ședința de judecată a solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind și analizând motivele invocate în cererea de apel, în cumul cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că apelul declarat de AO Comunitatea WatchDog.md este întemeiat și pasibil de a fi admis, cu casarea hotărârii primei instanțe și cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Potrivit art.373 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, iar potrivit alin. (2) al aceluiași articol, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Conform art.385 lit.c) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art.386 alin.(1) lit.a), c) și d) Cod de procedură civilă, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost constatate și elucidate pe deplin; concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sânt în contradicție cu circumstanțele pricinii; normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

De asemenea, potrivit art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și

obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) Cod de procedură civilă statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, Colegiul reține că, reieșind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2) și (5) Cod de procedură civilă, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, sarcina instanței de apel este de a examina efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (HirroBalani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43).

Potrivit art.6 CEDO, instanței judecătorești î-i este atribuită obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos). Din interpretarea art.6 al CEDO, se reține că, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

După cum rezultă din materialele cauzei, prin acțiunea înaintată, reclamantul/intimat SRL „HORUS” invocă lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale prin publicarea la data de 10.09.2022 pe adresa net: https://fb.watch/fsEqSvivnF/ a materialului cu denumirea „Averile lui Plahotniuc ignorate de autorități” unde începând cu minutul 4:05, se anunță că ”... acolo a demarat construcția unui cartier de lux, ridicat de companii și personaje controversate”.

A considerat reclamantul/intimat că, în aspectul expus au fost răspândite informații și concluzii false, defăimătoare privitor la activitatea companiei și conducerii acesteia. Aceste informații nu corespund realității și afectează reputația

profesională a dlui Balan Valentin și a companiei S.R.L.”HORUS (f. d. 74, 76-77).

Astfel, la data de 16.09.2022 în adresa Asociației Obștești Comunitatea „WatchDoc.md” a fost remisă o cerere prealabilă cu nr. de ieșire 257/22, prin care SRL „HORUS” a solicitat retragerea, rectificarea sau dezmințirea afirmațiilor false de către Asociația Obștească Comunitatea „WatchDoc.md”, cu exprimarea scuzelor publice în termen de 5 zile din momentul primirii acesteia (f. d. 12).

Drept urmare, reclamantul s-a adresat în instanță cu prezenta acțiune solicitând recunoașterea informației expusă în reportajul video de pe rețeaua de socializare: httDs://fb.watch/fsEQSvivnF/ din data de 10.09.2022 ca fiind defăimătoare, necorespunzătoare realității și care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a SRL „HORUS” și administrației acesteia; obligarea pârâtului să publice dezmințirea în termen de 15 zile prin intermediul aceleiași surse de informare publică cu următorul text: ”Asociația Obștească Comunitatea „WatchDoc.md”, recunoaște că informațiile publicate pe https://fb.watch/fsEqSvivnF/ în reportajul video din data de 10.09.2022, cu referire la SRL „HORUS” și administrația acesteia, este falsă și nu corespunde realității. Ne exprimăm scuze publice față de SRL „HORUS” și administrația acesteia”; încasarea de la pârât a cheltuielilor de judecată, și repararea prejudiciului moral.

Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 13 octombrie 2023, Judecătoria Chișinău (sediul Centru) a admis acțiunea depusă de SRL „HORUS. A recunoscut ca fiind defăimătoare în raport cu SRL „HORUS” și administrația acesteia informația expusă de către Asociația Obștească Comunitatea „WatchDoc.md” în reportajul video de la adresa https://fb.watch/fsEqSvivnF în data de 10 septembrie 2022. A obligat Asociația Obștească Comunitatea „WatchDoc.md” să dezmintă în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, prin publicare prin intermediul aceleiași surse de informare a următorului text: „Asociația Obștească Comunitatea „WatchDoc.md” recunoaște că informațiile publicate în reportajul video din 10 septembrie 2022 de la adresa https://fb.watch/fsEqSvivnF, cu referire la SRL „HORUS” și administrația acesteia este falsă și nu corespunde realității. Ne exprimăm scuze publice față de SRL „HORUS” și administrația acesteia”. A încasat de la Asociația Obștească Comunitatea „WatchDoc.md”, IDNO 101260006381, cu sediul în mun. Chișinău, str. Alexei Șciusev, 68, în beneficiul SRL „HORUS”, IDNO 1002600011498, cu sediul în mun. Chișinău, str. M. Sadoveanu, 4/10, suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică și suma de 100 lei cu titlu de taxă de stat, iar în total 10 100 (zece mii una sută) lei.

Colegiul civil consideră incorectă soluția instanței de fond și în acest sens, relevă următoarele.

În prim plan, cu referire la argumentele și pretențiile SRL „HORUS în sensul obligării dezmințirii publice a informațiilor false și defăimătoare care vizează

administrația acesteia și anume a administratorului Balan Valentin și a companiei S.R.L.”HORUS, Colegiul civil menționează că, conform art.1 alin.(1) a Legii cu privire la libertatea de exprimare, este definit scopul Legii, prin a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.

Potrivit art.2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificații: - defăimare – răspândire a informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei; - răspândire a informației - proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptând persoana lezată); - informație - orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet și/sau imagine.

Potrivit art.3 al Legii citate mai sus, libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. Restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin. (3) și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

Potrivit art.7 alin.(1)-(3) din Lege, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. Persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informație. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat. 50. În conformitate cu prevederile art.24 alin.(1)-(2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pârâtul a răspândit informația; b) informația îl vizează și este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existența și cuantumul prejudiciului cauzat. pârâtul trebuie să dovedească următoarele: a) informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant;

b) informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspândirii informației, deși a luat toate măsurile de diligență, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; d) informația răspândită este de interes public. (5) Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

De asemenea, conform art.43 Cod civil, în condițiile legii, orice persoană fizică are dreptul la viață, la sănătate, la integritate fizică și psihică, la libera exprimare, la nume, la onoare, demnitate și reputație profesională, la propria imagine, la respectarea vieții intime, familiale și private, la protecția datelor cu caracter personal, la respectarea memoriei și corpului său după deces, precum și la alte asemenea drepturi recunoscute de lege. Aceste drepturi sunt insesizabile și inalienabile.

În aceeași ordine de idei, potrivit art.32 alin.(1) și (2) din Constituția RM, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane. Principiul dat garantează fiecăruia libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin orice mijloc legal posibil. Acesta cuprinde de altfel și libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații, ori idei fără amestecul autorităților publice.

În context, Colegiul civil reține faptul că, libertatea de exprimare prevăzută de art.10 CEDO este una dintre libertățile fundamentale, care are un rol special în orice societate democratică, putând fi catalogată chiar ca una dintre garanțiile acesteia, o condiție a progresului acesteia și ale dezvoltării fiecăruia. Libertatea de exprimare este atât un drept în sine, cât și un drept absolut necesar pentru realizarea altor drepturi garantate de Convenție și acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi și comunica informații ori idei, fără a exista limite frontaliere ori impuse de autoritățile publice.

În acest sens instanța de apel reține, în speță că, sub rezerva paragrafului 2 din art.10, libertatea de exprimare este valabilă nu numai pentru informațiile sau ideile primite favorabil ori considerate ca inofensive sau indiferente, dar și cele pentru care rănesc, șochează sau neliniștesc, precum și privește nu numai conținutul informațiilor dar totodată și mijloacele de transmisiune sau de captare a acestora, deoarece orice restricție adusă lor atinge dreptul de a primi și comunica informații.

Prin coroborarea normelor de drept invocate, în contextul respectării drepturilor omului enunțate în Preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Colegiul conchide că libertatea

de exprimare nu este importantă numai prin valoarea sa intrinsecă, dar și prin rolul central pe care îl joacă în respectarea altor drepturi înscrise în Convenție, în particular, dreptul la protecția reputației și a drepturilor altora.

Prin cadrul legal sus-menționat legislatorul consfințește garanțiile juridico-civile de apărare a drepturilor personale nepatrimoniale ale persoanelor fizice și juridice la onoare, demnitate și reputație profesională, astfel că în speța dedusă judecății, urmează a fi stabilită existența unui echilibru între respectarea dreptului la libertatea de exprimare și a dreptului la apărarea onoarei, demnității și a reputației profesionale.

Sub aspectul celor citate supra, este de menționat că, onoarea persoanei fizice reprezintă aprecierea socială a acesteia din partea societății, iar demnitate este autoaprecierea din partea persoanei a calităților sale morale. Afirmațiile care lezează onoarea, demnitatea sunt acelea care nu corespund realității și discreditează onoarea, demnitatea persoanei în opinia publică sau în opinia unor persoane din punctul de vedere al respectării legilor, principiilor morale ale societății.

Reputația profesională reprezintă reflectarea calităților profesionale ale persoanei în conștiința socială, însoțită de aprecierea pozitivă a societății.

Cum este consacrat la art. 10 din Convenție, libertatea de exprimare este însoțită de excepții care necesită totuși o interpretare strictă, iar necesitatea de a o restrânge trebuie stabilită în mod convingător [a se vedea, printre altele, Handyside împotriva Regatului Unit, 07 decembrie 1976, pct. 49, seria A nr. 24; Editions Plon împotriva Franței, nr.58148/00, pct. 42, CEDO 2004-IV; şi Lindon, 18Otchakovsky-Laurens şi July împotriva Franței (MC), nr. 21279/02 şi 36448/02, pct. 45, CEDO 2007-IV].

Astfel, cerinţa de a dovedi veridicitatea judecăților de valoare este imposibil de a fi îndeplinită, deoarece adevărul afirmațiilor ce constituie judecăți de valoare nu poate fi dovedit, iar invocarea probei veridicității în acest caz ar constitui o încălcare a libertăţii de exprimare, parte fundamentală a dreptului asigurat de art. 10 din Convenţia Europeană (pct. 61 din Hotărârea CEDO din 21.12.2004 - cazul Busuioc c. Moldovei, cazul Jerusalem c. Austriei nr.26958/95, pct.42).

Mai mult, legislatorul a diferențiat 3 tipuri de lezare a onoarei, demnității sau reputației profesionale care cad sub incidența acestuia: a) răspândirea relatărilor false cu privire la fapte; b) răspândirea judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; și c) injuria. Fiecare tip prezintă diferențieri în regimul de apărare a persoanei lezate de această informație.

Răspunderea juridică pentru răspândirea relatărilor false cu privire la fapte se poate exercita prin două mijloace: 1) rectificarea sau dezmințirea informației; 2) repararea prejudiciului moral și material cauzat. Răspunderea juridică va fi dispusă doar în cazul în care vor fi întrunite toate cele trei condiții enumerate în art.7 alin.(2) din Legea nr.64/2010.

Totodată, Colegiul menționează că, dreptul la libera exprimare și dreptul publicului de a primi informații prin intermediul mass-media, sunt garantate de Legea cu privire la libertatea de exprimare, dar și art.32 din Constituția RM, art.19 din Declarația universală a drepturilor omului și de art.10 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentele.

Respectiv, în raport cu normele citate supra, Colegiul consideră materialul publicat, pe adresa net: https://fb.watch/fsEqSvivnF/, la 10 septembrie 2022 de către AO Comunitatea WatchDog.md, nu reprezintă altceva decât opinia apelantului, utilizată ca o formă de expresie, este o judecată de valoare, or, pretențiile reclamantului/intimat expuse în această privință, se bazează doar pe modul de expunere a apelantului.

Astfel, relatările pe care le-a efectuat reportajul video de la adresa https://fb.watch/fsEqSvivnF în data de 10 septembrie 2022 AO Comunitatea WatchDog.md constituie o judecată de valoare.

De altfel, în principiu, prin prisma normelor legale citate mai sus, Colegiul civil menționează că, afirmațiile care vizează pe SRL Horus și administrației acesteia, nu-i pot afecta reputația profesională, deoarece, chiar dacă AO Comunitatea WatchDog.md a abordat un stil aparte în materialul publicat, caracterul defăimător al acestor afirmații nu poate fi reținut.

În circumstanțele expuse, Colegiul civil atestă netemeinicia acțiunii depusă de SRL „HORUS", reieșind și din faptul că, apelantul, în situația în care a preluat informația de la unele surse mass-media, nu este obligat să se asigure de respectarea prezumției de nevinovăție și este liber să creadă și să-și exprime opinia, iar, prin intervenirea în dreptul acestuia la libertatea de exprimare, se va egala cu o ingerință nejustificată și disproporțională în acest drept constituțional și convențional, și va aduce atingere însești substanței protejate de art.10 CEDO.

Deci, reclamantul/intimat urmează să manifeste o atitudine tolerantă față de critici în adresa sa, având îndatorirea de a se lăsa deschis unei cercetări mai apropiate a persoanei sale de către publicul larg, de altfel se atestă că aceasta vizează o judecată de valoare suficient de fundamentată, de interes public, și raportând gradul de protecție a art.10 a CEDO la declarațiile expuse, instanța era obligată să ateste lipsa unor elemente cu conținut denigrator sau defăimare, declarațiile fiind făcute în limitele art.3 a Legii nr. 64 din 23.04.2010 privind libertate de exprimare.

Mai mult, Colegiul reține că, expunerile reclamate de către SRL Horus, în modul formulat și în contextul respectiv, se încadrează în limita admisibilă a criticilor și expunerilor față de o persoană juridică și activitatea acesteia, or, apelantul AO Comunitatea WatchDog.md și-a exercitat un drept prevăzut de Constituție și anume dreptul la libera exprimare, respectiv, Colegiul consideră că onoarea, demnitatea și reputația profesională a intimatului nu au fost prejudiciate

prin informațiile publicate.

Prin urmare, Colegiul constată că, în speță nu sunt întrunite condițiile pentru admiterea acțiunii de defăimare, iar instanța de fond neîntemeiat a admis acțiunea SRL Horus or, motivele invocate de reclamantul/intimat, nu întrunesc condițiile cumulative pentru angajarea răspunderii în dezmințire, nu au fost realizate decât judecăți de valoare.

Drept consecință, instanța de apel va respinge argumentele intimatului cu privire la faptul că afirmațiile lui SRL Horus ar încălca limitele bunei-credințe și exprimării în privința unei persoane, și notează că acestea nu pot fi acceptate ca temei de angajare a răspunderii pentru defăimare. Or, o asemenea poziție ar duce la o limitare excesivă a libertății de exprimare, iar limitele ingerințelor în libertatea de expresie trebuie să fie minime, în cazul în care informația este furnizată publicului larg și prezintă un interes sporit în societate.

În aceeași ordine de idei, Colegiul apreciază ca fiind neîntemeiate alegațiile lui SRL Horus cu privire la afectarea negativă a imaginii sale, or, art.10 din Convenția Europeană protejează nu doar substanța ideilor și a informației exprimate, dar și forma pe care aceasta o ia (Oberschlick v. Austria, seria A no. 204, p. 25, § 57), iar libertatea de exprimare acoperă un posibil recurs la un anumit grad de exagerare, sau chiar provocare (Prager and Oberschlick v. Austria seria A no. 313, p. 19, § 38). 79.

În consecință, Colegiul nu poate accepta argumentele invocate în cererea de chemare în judecată și în referința depusă la apelul lui AO Comunitatea WatchDog.md, or acestea nu constituie temei de admitere a acțiunii în sensul formulat.

Cu referire la pretențiile reclamantului/intimat privind repararea prejudiciului moral, instanța de apel menționează că potrivit art.29 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, instanța de judecată va acorda o compensație de natură să aducă satisfacție persoanei lezate. La stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice, instanța de judecată va lua în considerație caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate reclamantului, caracterul informației răspândite, gradul de răspândire a informației, personalitatea reclamantului, reputația pârâtului, gradul de vinovăție a pârâtului, consecințele răspândirii informației defăimătoare, starea materială a reclamantului și cea a pârâtului, publicarea rectificării, dezmințirii sau acordarea dreptului la replică până la depunerea cererii de chemare în judecată și alte circumstanțe importante pentru examinarea cauzei. Se acordă compensație pentru prejudiciul moral cauzat persoanei publice doar în cazul în care persoana publică a fost defăimată cu rea-credință. Compensația pentru prejudiciul moral se acordă persoanei juridice doar dacă răspândirea informației i-a periclitat managementul. Nu se acordă compensație pentru prejudiciul moral cauzat prin defăimarea

persoanei juridice care nu mai are denumirea avută la momentul defăimării.

Compensarea prejudiciilor morale cauzate de mass-media prin răspândirea unor informații de interes public care s-au dovedit a fi false sau fără un substrat factologic suficient se efectuează doar în cazul în care mass-media a acționat cu rea-credință sau cu încălcarea altor obligații profesionale.

În același sens, potrivit art.1998 alin.(1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art.2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Pentru a se pronunța în sensul stabilirii compensației pentru prejudiciul moral cauzat, instanța de judecată urmează să ia în considerație caracterul informației răspândite, gradul de răspândire a informației, personalitatea reclamantului, reputația pârâtului, gradul de vinovăție a pârâtului.

Respectiv, dat fiind faptul că a fost constatată netemeinicia pretențiilor reclamantului/intimat SRL Horus privind dezmințirea publică de către AO Comunitatea WatchDog.md a informațiilor false și defăimătoare, instanța de apel ateste neîntrunirea elementelor răspunderii civile delictuale, și irelevanța admiterii aspectului reparării prejudiciului moral invocat de reclamant.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul reiterează, art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit art. 96 alin. (1) și (11) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(l) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Astfel, pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (a fost anexată copia dovezii de achitare prin virament); copia de pe factura de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora, cu tariful și orarul (se anexează).

Ca rezultat, prin prisma prevederilor art. 96 alin. (1) și (11) CPC și ținând cont de faptul că acțiunea reclamantului urmează a fi respinsă, iar apelantul a beneficiat de asistența juridică și a avut cheltuieli de asistență juridică, instanța de apel urmează să încaseze din contul intimatei suma de 5000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 75 lei cu titlu de taxă de stat achitată pentru procedura de apel, conform bonului de plată anexat.

Din considerentele expuse și, având în vedere că, circumstanțele pricinii și normele materiale au fost stabilite, dar circumstanțele de fapt au fost reținute incorect, cu aprecierea lor greșită de către prima instanță, cum și aplicarea parțial incorectă a cadrului legal, Colegiul ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de reprezentantul Asociației Obștești Comunitatea „WatchDoc.md”, avocatul Dumitru Pavel, cu casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.c), 390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ

d e c i d e:

Se admite cererea de apel declarată de reprezentantul Asociației Obștești Comunitatea „WatchDoc.md”, avocatul Dumitru Pavel.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13 octombrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „HORUS” împotriva Asociației Obștești Comunitatea „WatchDoc.md” cu privire la dezmințirea informațiilor defăimătoare, obligarea exprimării scuzelor publice și compensarea cheltuielilor de judecată și se emite o nouă hotărîre prin care:

Se respinge integral cererea de chemare depusă de către SRL „HORUS” împotriva Asociației Obștești Comunitatea „WatchDoc.md” cu privire la dezmințirea informațiilor defăimătoare, obligarea exprimării scuzelor publice și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la SRL „HORUS”, în beneficiul Asociației Obștești Comunitatea „WatchDoc.md” cheltuielile de judecată sub formă de asistență

juridică în mărime de 5000 (cinci mii) lei și cheltuieli de taxă de stat în mărime de 75 (șaptezeci și cinci) lei, iar în total suma de 5075 (cinci mii șaptezeci și cinci) lei.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței, judecătorul — Ruxanda Pulbere

Judecătorii — Roman Pascari

Ala Malîi